

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

640.241

Hely

Idő

"1922"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím:

Zsán bácsi ötven éve

Forrás:

Világ

3p.

1922. III. 29

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Zsán bácsi ötven éve

- A dalárda itt fog állni!
- Nézd Vilit, milyen sápadt!
- Kérem a családtagokat!
- Tessék mindenkinek helyet foglalni! A család a közepén!

Zsán maga odaül, szemben az igazgatósággal! Éjjel két óra elmúlt. A New-York-kávéház szelvénye összegyűlt, hogy záróra után ünnepelje a legrégebb pincérnek, Zsánnak ötvenéves jubileumát. Ezt a derék pincért mindenki ismeri Pesten, kis, igénytelen ember, a New-York-kávéházban a kasszával szemben szolgál ki évtizedek óta. Reggel és este és ebédután is, a kassza körül ő hordja a feketét s a habos kávé. A lépcső két oldalán, a kis fülkét s a nagy fülkét ő szolgálja ki. Ötven éve pincér. Egy rendkívüli ember, világot járt, a felesége spanyol nő s ő tizenegy nyelven beszél korrektül.

Sápadt arca van, nagy, ősz feje. Zsánnak a szavát nem lehet hallani, ideális pincér, csendes, udvarias, ötven éve meg nem állt, folyton csak jött, ment, hozta a feketéket s vitte vissza az üres csészéket s vizet hozott tálcán két pohárral, oldalán szalvéta lógott, mint egy kard és Zsán bácsi ötven évig megőrizte ennek a kardnak a becsületét. Jött és ment, sietett, mert a vendég ideges volt s visszaküldte a feketét, mert nem elég meleg s a fagyaltot is visszaküldték Zsánnal, mert az viszont nem volt elég hideg. És Zsán soha nem sértődött meg, szelid volt és csendes és ha a vendég murizott és sértegette, Zsán szépen lehajtotta a fejét, kirántotta az ő pincér-kardját, de nem vagdalkozott vele, hanem szépen letörölte az asztalról a vízfoltokat s a cigarettahamut.

Tegnap este aztán eljött az ő napja. Tegnap ötet szolgálták ki. Egy nagy, nagy diszes asztalt állítottak föl tiszteletére s mint egy király, úgy ült a közepén és sűrögtek-forogtak körülötte a pincérek.

Micsoda fényes est volt, ragyogtak az összes csillárok, fénylett az abrosz s óriási tálakban imbiszek hempergtek és sonkák dagadozva várták,

hogy Zsán bácsi parancsoljon egy falatot belőlük. Egy kicsit, csak egy csöppet. Csak egy falatot, Zsán bácsi! Két, három pincér is ugrált körülötte. Egyik kenyeret tett elé. A másik a bort töltötte. A harmadik sóért ugrott, mert Zsán szeméből kiolvasta, hogy „vaira egy kis só kellene.”

Mint a mesében. A remek teremben, a csodás, hosszú asztal körül ott ül a kávések elnöke feketében. Ott ülnek a többi elnökök, szakszervezeti kiküldöttek, bizottsági tagok, mind diszben, feketében s a csillárok fénye ragyogva verődik össze a frakkjégek hófehérjén. Zsánnal szemben ott ülnek a gazdái, a Newyork igazgatói. Mellette a vendégek. Ujságírók, színészek, kedves, jó fiúk, akik eljöttek Zsán bácsi jubileumára. A sarokban dalárda szól. Ugy, mint régen, békében, kotta van a kezükben, énekelnek. Zsán mellett a felesége. Az asszonyon boá van, nézi a Zsánt. Zsán a dalárda felé fordul és figyel. Hosszu, hosszú az asztal, legalább százan ünneplik az ötvenéves pincért. Lelkesen harsog a dalárda, Zsán felesége sirni kezd. Itt ül a leánya is. Az is veszi elő a zsebkendőt. Sir. „Köszönt, köhköszönt szívünk”, éneklí a dalárda és Zsán bácsi a komoly, nagy ősz fejével figyeli az éneket. Ott ül egy kisebbik leánya is, annak a hajában zöld és rózsaszínű szalag lóg. Aranyos.

A szorgalmas pincérek sört hordanak körül. „Ez a kisebbik fiam — mondja Zsán — a fogász!”

Óriási taps. A dalárda befejezte az éneket. Mindenki kocint. „Bitte speisen! Uraim, esst Ihr nicht?” kiabálja egyik rendező. Erre általános evés következik. Az óriási imbiszekhez alig mernek hozzányulni. A nagy zajban hallani, ahogy a kedves Herczeg színész az Apolló-Kabaréból így kiált fel: „Kár hozzányulni, olyan szép, becsületszavamra. Nézd, hogy hordják azt az óriási pulykát. Zsánnal kezdik, becsületszavamra!”

Ezután Tarján Vili beszélt. „Beszüntettük a munkát, hogy kezdjük a munkát — mondta —, egy munkatársunkat ünnepeljük, aki ötven éve pincér.”

A beszéd folyamán kiderült, hogy Zsánt tulajdonképpen Berczeller Dávidnak hívják s a Zsán csak színpadi neve, a pincér-neve. De így hívják ötven éve s mindenki csak így ismeri. Tarján a szép szédben vázolta, hogy Zsán átélte a Bach-korszak zását, végigélte a kommunizmust, őt nem rázta ut semmi. Maradt, akinek elindult, a serényen dolgozó pincér ma is. Beszédét így végezte: „Gyuljan transzparenek a lelkekben, éljen az ötven éve dolgozó pincér!” A beszéd után megint a dalárda énekel. „Rajta hát, cseng a pohár, cseng, cseng, igyál, igyál, pajtás!”

S aztán következtek a többi felköszöntők. Egy kedves pincér röviden üdvözölte Zsán bácsit s aztán az igazgatóságnak köszönte meg a szép ünnepélyt egyszerű szavakban: „Ami pedig az igazgatóságot illeti, csak megköszönhetjük, hogy ilyen tesznek egy munkásért; ilyen ünnepet nem is emlékszem, hogy valaha tartottak volna. S ezért az igazgatóságnak ezt a jószívűségét nyilvánosságra hozom.”

Ezután a pincérek szövetségének elnöke mondott néhány meghatározó szót arról, hogy „azt csak mi, pincérek, tudjuk, hogy mily hosszú azt az ötven évet a kávéházak ólomfüstös levegőjében eltölteni”. S hogy a pincérsors a nyomdászors után következik, „tuberikulóztól megfertőzött pálya ez”.

Ettől a beszédétől mindenki szomorú lett. Valaki elkiabálta magát: „Halljuk Reiner urat, a kávések elnökét!” Felállt Reiner ur.

— Ötven év kolosszális idő — mondta az elnök — és Berczeller Dávid ötven éve pincér!

S a kávések nevében üdvözölte Zsánt. Azután a főpincérek elnöke közölte Zsán bácsival, hogy „ön az első, akit szakszervezetünk örökös disztagjának választ meg.” Azután az ipartestület alelnöke szólt: „Ime, látjuk — mondta —, hogy egy pincér is lehet hazájának megbecsült polgára.”

A keresztényszocialista szónok ezt mondta: „Nem szabadunk óhajt-e tagunk lenni, az egyesület önt

disztagjává választja.

Ezt már nem hallgathatta tovább némán az öreg Zsán, felugrott fürgén s bocsánatot kért, hogy németül felelhessen. Megköszönte az ünneplést s a végén azt mondta, hogy ő nem érzi az ötven évet, amit átdolgozott. „Ich fühle mich wie ein 35 jähriger Mann.“

Ennek a kijelentésnek óriási sikere volt, a jubiláns harsogó derűtség mellett ült le, a felesége odahajolt hozzá és megveregette Zsán bácsi arcát. Ezután még a genfi szövetség megbizottja közölte, hogy az ünnepeelt disztagja lett az egész világ pineérségének. Később Zsán bácsi tizenöt éves fia zongorázott s az egész terem hangosan énekelte:

— Hoch soll er leben, hoch soll er leben, hoch, hoch, hoch!

Hajnal felé Zsán odahajolt hozzám és így szólt:

— Nagyságos uram, nagyon jó a hideg sertés!
Nem tetszik?

Nédas Sándor